

Szakmai beszámoló a 4-napos dél-lengyelországi kirándulásról

A kirándulás időpontja: 2023. szept. 22-25.

Útvonala: Budapest – Kassa – Ószandec – Machowa – Leżajsk – Łańcut – Machowa – Tarnów – Machowa – Bochnia – Budapest

Részvevők száma: 27

A kirándulást elsősorban senior BEM-tagok, illetve kőbányai lengyel, ill. lengyel származású lakosok, valamint magyar szimpatizánsaik számára szervezte a Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület és a Kőbányai Lengyel Önkormányzat. Összesen 35 fő jelentkezett, de betegség s egyéb okok következtében végül 27 fő vett részt a kiránduláson.

A fenti két lengyel szervezet elnökei 2023 augusztusában együttműködési megállapodást kötöttek az autóbuszos szállítás költségeinek megosztásáról, a szállásköltségek egy részének fedezéséről, valamint a kirándulás programjának szervezését illetően.

Tekintettel arra, hogy Tarnów Bem József szülővárosa, a világhálón felvettük a kapcsolatot az 1956-ban életre hívott Tarnóvi Magyarbarátok Társasága (Tarnowskie Towarzystwo Przejajaciół Węgier) elnökével és elnökhelyettesével. Az utóbbi, Andrzej Jan Szpunar a tarnóvi Körzeti Múzeum nyugalmazott igazgatója igen sokat segített a program kidolgozásában és megvalósításában is.

Első úti célunk a kassai dóm volt, melynek megtekintése után a Rákóczi-kriptában megkoszorúztuk a lengyelekhez ezer szállal kötődő II. Rákóczi Ferenc sírját, majd ellátogattunk a közeli Rodostó-házba.

Ezt követően Ószandecbe (lengyelül: Stary Sącz) vitt az utunk, ahol Szent Kinga kegyhelyét, az 1273-ban épült klarisszakolostort és templomot tekintettük meg, valamint megkóstoltuk a Szent Kinga forrás vizét. A klarissza kolostor falánál álló – erdélyiek faragta – székelykapu II. János Pál pápa 1999. június 16-ai ószandeci látogatásának állít emléket. A lengyel pápa Boldog Kinga szentté avatási szertartására érkezett a városba.

Miután szept. 22-én este megérkeztünk a szálláshelyünkre, megbeszéltük, hogy Szpunar úr is velünk fog tartani másnap. Noha számos lengyel és magyar nyelvű anyagot állítottunk össze úticéljainkkal kapcsolatosan, melyeket a buszon megosztottunk a résztvevőkkel, kedves vendégünk újabb és újabb érdekes információkkal lepett meg bennünket.

Leżajskban az 1590-ben alapított Bernát-rendi várkolostor templomát tekintettük meg. A jobb oldali kápolnában található a leżajski Istenanya képe, mely messze földön híres zarándokhellyé tette a várost. A templom fő nevezetessége a XVII. század második feléből származó ezüsthangú orgona.

Délután a hajdan két leggazdagabb lengyel mágnásfamília, a Lubomirski és a Potocki család grófi kastélyát és a hozzá tartozó kocsisínt tekintettük meg. Nagy szerencsénk volt, hogy velünk volt Szpunar úr. Egyik útitársunk megemlítette, hogy valószínűleg igen közel vagyunk a két héttel korábban boldoggá avatott Ulma család Markowa nevű falujához. A volt múzeumigazgató úr mindent elkövetett, hogy sikerüljön megtekintenünk a Markowában

nemrég avatott Zsidómentők Múzeumát. Bár igen sok látogató volt aznap, megengedték, hogy kisebb csoportokban, egymás után megtekinthessük a megrendítő kiállítást. Elmentünk a templomba is, ahol a vértanú Ulma család sírja található. (A német csendőrség egy hajnalon rajtaütött a nyolc zsidónak menedéket adó Ulma családon, s agyonlőtték mindnyájukat, először a rejtőzködőket, majd a szülőket – nem kegyelmezve a hetedik gyermekével várandós anyának és a hat kisgyermeknek sem.)

A kirándulás 3. napján kísérőnknek köszönhetően igen sokat megtudhattunk Tarnów magyar vonatkozásairól. Ezt a kisvárost a legmagyarabb lengyel városnak szokás nevezni, többek közt a magyar-lengyel közös történelmi múltat idéző szobroknak és emléktábláknak, a székelykapunak, az iskolaközi magyar versmondó versenyeknek, a város borkultúrájának, az Erdélyi Körképnek köszönhetően. Az Erdélyi körkép vagy Erdélyi panoráma vagy Bem–Petőfi Körkép ([lengyelül: Panorama Siedmiogrodzka](#)) egy 15 x 120 m méretű körpanorámafestmény, melynek megmaradt részeiből a legtöbb Tarnówban van kiállítva. Alkalmunk volt egy találkozón is részt venni a Magyarbarátok Társaságának székhelyén, ahol rendkívül érdekes előadást hallhattunk Bem Józsefről.

Igen fontosnak véljük a kapcsolatépítést. Az Erdélyi Körkép kiállításon megismerkedhettünk Radom város polgármesterével és egy nyíregyházi magyar küldöttség tagjaival is. Szpunar úr révén kapcsolatba kerültünk Tarnów alpolgármester asszonyával is, aki külön meglepetésben részesített minket, egy igen régi műemlék házban a legújabb technológia csodáit ámulhattuk meg, nagyon élveztük.

A buszon sokat énekeltünk is, lengyelül és magyarul egyaránt, a dalszövegeket, kis énekfüzeteket előre kiosztottuk. A magyar résztvevők is sok ismeretanyaggal gazdagodhattak, mindent összefoglaltunk nekik magyar nyelven. Jól összekovácsolódott a csapat, igen kellemes volt a kirándulás utolsó előtti estéjére szervezett összejövetel a szálláshelyen. Kvízzjátékot is összeállítottunk a látott nevezetességekről.

Az utolsó napon, Bochnia városában a sóbánya mélyére szálltunk alá. Szépen kapcsolódott Szent Kinga alakjához, hiszen a legenda szerint miután lehajította gyűrűjét az apjától, IV. Béla királytól kapott máramarosi sóbányába, az ékszert lengyel bányászok találták meg.

Igen jó visszhangja volt a kirándulásnak, többen jelezték ezúttal is, hogy várják a következőt.

Ismereteink gazdagodásán kívül a kapcsolatépítés is nagy hozadéka volt a kirándulásnak.

A Tarnówi Magyarbarátok Társasága (Tarnowskie Towarzystwo Przyjaciół Węgier) elnökét és elnökhelyettesét meghívtuk az Egyesületünk fennállásának 65. évfordulója alkalmából tartott ünnepségünkre, s nagy örömünkre eleget is tettek a meghívásnak.